

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs
Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus
Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum
Apostolicorum, Libri Quinq[ue]**

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Svmmae Capitvm Hvius Operis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

SVMMAE CAPITVM HVIVS OPERIS.

PRIMI LIBRI.

CAP. I. Responſio ad ea, quæ Magdeburgenſes Centuriatores in proœmio accuſationis Canonum Apoſtolorum in eos obijciunt: & deſenſio Canonis xvij. de ſecundis nuptijs ordinando Clerico prohibitis, & explanatio loci Pauli ad Titum de continentia ſacerdotum, collatis locis ſcripturæ, & examinata proprietate & conſuetudine verbi continentia in ſcripturis. fol. 1.

CAP. II. Deſenſio Canonis Apoſtolorum 27. & quomodò hic Canon interpres ſit loci Pauli de cælibatu ſacerdotum & diaconorum. item interpretatio loci Pauli de poteſtate mulierem ſororem circumducendi, ex proprietate verborum, & collatione alterius loci Pauli, & authoritate veterum. fol. 8.

CAP. III. Deſenſio Canonis Apoſtolorum 48. de quadrageſimæ ieiunio, & quartæ, ac ſextæ feriæ. Et quomodò Dominus noſter, & Apoſtoli eius, & Sancti Prophetæ ieiunia indixerunt: & ieiunia indiſta ſeruat eccleſia per vniuerſum mundum. Et quomodò conuincatur, non pertinere ad delectum ciborum, quo Catholici vtuntur, id quod Paulus ſcripſit, nemo vos iudicet in cibo & potu, &c. & quid in hiſtoria Salisburgēſium Archiepiſcoporum pro religione indicendi ieiunia legatur. fol. 11.

CAP. IIII. Deſenſio Canonum Apoſtolorum de nuptijs, quos Magdeburgenſes dicunt repugnare inter ſe: & de interpretatione Canonis 5. ex vi verborum, & collatione ſcripturæ Pauli: & quomodò conuincantur Magdeburgenſes ignorare, quæ ſint & dicantur pugnantiæ: item deſenſio aliorum duorum Canonum de ieiunio, quos falſò tradunt pugnare inter ſe. fol. 14.

CAP. V. Deſenſio Canonum, qui eos excommunicant, quos Magdeburg. volunt non eſſe excommunicandos: & quomodò conuincantur errare in eo, & facere Apoſtolum ſibi repugnantem: & quomodò non ſint leuia, vt Magdeburgen. falſò putant, quæ in Canonibus Apoſtolorum pœna excommunicationis ſancita ſunt, vt illud, non abſtinere à ſanguine, & ſuffocato. item ieiunare die Dominico, & die ſabbati in eccleſia Orientis, & non ieiunare quadrageſima, & vaſa ſacra ad pſanos vſus adhibere. fol. 18.

CAP. VI. Deſenſio Canonis Apoſtolorum tempus præſcribentis agenti pœnitentiæ, & de exemplis in ſcriptura ſanctâ, cuiusmodi præſcriptionis temporum ad agendum pœnitentiã. Et cur Epicoſopus, preſbyter, & diaconus pro crimine deponatur tantùm, & non excommunicentur: &

de antiquis patribus, qui hunc Canonem de deponendis clericis, & nō excommunicandis, secuti sunt. fol. 23.

CAP. VII. Defensio Canonis de celebratione paschæ ex Apostolica traditione profecti, & quid de hoc festo Synodus Nicena decreuerit: & quæ admodum non solum sine scripto traditus sit hic Canon à sanctis Apostolis, sed etiam per Epistolam Pauli ad Coloss. insinuatus. & de Audianis pascha cum Iudæis celebrantibus, & constitutionem Apostolorum de celebratione paschæ malè interpretantibus. fol. 26.

CAP. VIII. Defensio Canonis prohibentis fieri Clericos fideiussores: & quid beatus Cyprianus de Clericis tutoribus, vel curatoribus scripserit. item Canon Synodi Nicenæ, nè Clerici sponfiones pro vilo faciant: & quid scholijs Græcorum notatum sit in hoc Canone de duplici significatione verbi ἠνωτάτα, quod spondere significat. fol. 29.

CAP. IX. Defensio Canonis Apostolorum, qui iubet, vt Episcopus non faciat extra Diocesim suam ordinationes Clericorum: & demonstratio ex scriptura, quòd essent tempore Apostolorum termini Diocesum assignati Episcopis, qui tunc erant: & de qua ordinatione loquatur Canon Apostolorum: & de qua beatus Cyprianus, quod quidem Magdeb. non distinxerunt. fol. 32.

CAP. X. Defensio Canonis Apostolorum iubentis bis singulis annis concilia celebrare: & quæ sint testimonia, esse hunc Apostolicum Canonem, & quæ item ratio, & de necessitate, & vtilitate habèdi huiusmodi Synodos singulis annis secundum rationem, & scripturam, & priscam consuetudinem. fol. 34.

CAP. XI. Responsio ad ea, quæ à quibusdam obijci, vel potiùs quæri solent in extremo Canone Apostolorum de euangelio Ioannis, vtrum ante mortem Clemētis, immò B. Petri, scriptum sit. & quomodò intelligendū, quod est in Canone Apost. 19. penitus à communione abscindatur, vt Simon Magus à me Petro. item de tertio lib. Maccab. & de lib. Actorū Apost. vbi & quomodò à Clem. Rom. inter lib. Canonicos relatus sit. fol. 36.

CAP. XII. Responsio ad id quod Magd. obijciunt, reperiri Canones Apost. in Concilio Niceno, & Antiocheno, & Chalcedonenfi: & quomodò hoc ipsum auctoritatem Canonum Apostolorum magis confirmet. & de 16. capitulis Epistolæ Innocentij primi, collatis canonibus apostolorū, vnde illa ducta sunt, idq; Nicena Synodo in quibusdā ex his capit. testate. fo. 42.

CAP. XIII. Quomodò, & qua forma, quibusve nominibus Canones apostolorum in decretis sanctorum patrum, & veterum Conciliorum citari soleant. Ac primùm de Nicena Synodo, quos Canones apostolorum citet, ita vt negari non possit, quin eos citet. fol. 47.

CAP. XIII. De Canonibus apostolorum renouatis, & interdum citatis in Antiochena Synodo, & vnde id constet. item quomodò & vbi Synodus Ephesina Canones apostolorum citauerit nomine apostolorū. præterea

LIBRI PRIMI.

terea de Canonibus apostolorum citatis in Synodo Chalcedonensi, Gangrensi, & Carthaginensi 2. & 5. & in Synodo Africana. Rursus de Canonibus citatis nomine apostolorum in Synodo Nicena 2. & in 8. Constantinopolitana post illam priorem 8. ite in Synodo Romana sub Gregorio 7. & in Synodo Triburienfi, ac postremo in Tridentina. fol. 53.

CAP. XV. De testimonio, quod sexta Synodus canonibus apostolorum in tertio canone tribuit, secundum confessionem Magd. & quomodo illud eludant ridicule, & responsio ad id, quod ex Leone 9. obijciunt, & de 50. capitulis, quae ab eo feruntur approbata, & de libro apocrypho canonum apostolorum apud Gelasium: & de canonibus apostolorum à beato Gelasio in epistolis & decretis suis citatis. item de beato Isidoro, quid ille de canonibus apostolorum senserit, & quid de eo respondendum sit Magd. fol. 62.

CAP. XVI. De 70. sententijs apostolorum in epistola Zephyrini, ubi & quando sint à Sanctis apostolis sancitae, & qui usus & officium earum, & responsio ad ea quae Magdeburg. in epistola Zephyrini obijciunt, & in sententias istas 70. de quibus in epistola Zephyrini scriptum est. fol. 68.

CAP. XVII. Responsio ad ea, quae in epistolam Zephyrini obijciuntur, ac primum de genere sermonis, deinde de non coherentibus, postea de testimonijs scripturae temere citatis, & de ratiocinationibus inepte confectis, deinde de manifeste falsis. fol. 73.

CAP. XVIII. Responsio ad alia crimina, quae adhuc in epistolas beati Zephyrini Centuriatores obijciunt, quae ad historiam illorum temporum pertinent, in quibus errasse manifeste conuincuntur, & quomodo Demetrius Alexandriae Episcopus, ex apostolorum traditione, cuius testis est Synodus Nicena, cognoscere potuit principatum Episcopi Romani. Item responsio de forma gubernationis ecclesiasticae ex Patriarchis vel primatibus, & Episcopis, quam tempore Zephyrini fuisse negant: & de tempore, quo datae sunt literae, & item responsio ad ea quae secundum analogiam fidei se aiunt reprehendere: & de Eusebio, & Hieronymo, & alijs, quos obijciunt, non vidisse Epistolas Zephyrini, & de cap. Si Romanorum. distin. 12. quod in epistolam Zephyrini, immo in epistolas omnium veterum pontificum obiecerunt. fol. 78.

CAP. XIX. Quomodo ipsa epistola Zephyrini conuincat, antiquiores has epistolas Hieronymi aetate, id est, ante annos mille ducentos, & amplius scriptas esse, & quomodo in his epistolis tantae antiquitatis canon apost. 74. citetur. fol. 83.

CAP. XX. Quomodo liceat 70. sententias apostolorum, quas Zephyrinus dixit, redigere ad numerum 85. canonum exemplo Synodi Nicenae, quae canonem 5. vnam sententiam dixit duobus canonibus apost. contentam, & demonstratio huius rei multis exemplis. fol. 85.

CAP. XXI. Testimonia alia multa antiquorum de canonibus Apostolorum: Iustiniani Imperatoris, id est, ecclesiae Catholicae illius temporis, Basilijs,

SVMMAE CAPITVM

Basilij, Clementis Romani, Eusebij Alexandrini, Petri Alexandrini, Hieronymi, Epiphaniij, Anastasij Antiocheni, Cyrilli Alexandrini, Ioannis Damasceni, Tarasij Constant. beati Ignatij, Augustini. Item testimonia autorum, qui Canones Græcè composuerunt, & qui Latine, & veterum Imperatorum catholicorum, qui eos religiosissimè seruauerunt: præterea Photij Constant. Bonifacij Apostoli Germaniæ, Dionysij Areopagitæ. Postremò beati Petri, & de Canone Apostolorum non ieiunandi sabbato, & Dominico. fol. 86.

CAP. XXII. Testimonium veterum Pontificum Apostolicorum, sententias canonum apostolorum frequenter citantiũ, & quibus in locis Anaclei, Alexandri, Eleutherij, Sixti, Marcelli, Eusebij, Iulij, collatis sententijs citatis cum ipsis canonibus. fol. 99.

CAP. XXIII. Quomodò ex canonibus Apostolorum manarint postea accessiones legum ecclesiasticarum, veluti supplementa canonum Apostolorum, & exempla huius rei tum in epistolis pontificum Apostolicorum, tum in Concilio Niceno. Item testimonia alia plura de canonibus Apostolorum in epistolis pontificum citatis Innocentij primi, Leonis Magni, Aniceti, Calixti, Lucij, Eutychiani, Damasi, Nicolai primi, Leonis 4. Ioannis 8. Celestini, Anseri. fol. 109.

CAP. XXIII. De canonibus Apostolorum, quos Magdeburgenses se reperisse gloriantur, cuiusmodi sint, & de exemplis similium canonum: & quid ipsi Magdeburgenses addiderint in summis canonum, siue rubricis, quas vocant, à se appolitis secundum suam disciplinam, vt de lingua vulgari, & non ignota, vtenda ad populum: & cõfutatõ huius erroris ex ipso Paulo ducta: item de abrogatis sacrificijs, seu de Missa quomodò conuincantur Magd. addidisse hoc, & de administratione cœnæ Dominicæ, quid etiam ibi addiderint, & quomodò addidisse conuincantur. fol. 115.

CAP. XXV. De quibusdam canonibus Apostolicis Synodi Antiochenæ Apostolorum, repertis in Bibliotheca Origenis à Pamphilo martyre: & de canone Apostolico imaginum Saluatoris & sanctorum, & de canone de ciborum delectu, & de testimonio Innocentij primi, quod apostoli Synodum Antiochiæ celebrarint. fol. 123.

CAP. XXVI. Quæ ratio necessaria fortius multis testimonijs canones Apostolorum defendat, & de comparatione statũs ecclesiæ cum nauis, & legum ecclesiasticarum cum legibus naualibus, & quibus in locis de legibus ecclesiasticis Apostolorũ Paulus significauerit: & quid contra omnẽ rationem neget, qui Apostolorum canones negat. fol. 128.

CAP. XXVII. Quanta veneratione digna sit antiquitas legum ecclesiasticarum, & de necessitate earum, & de primis ecclesiæ legislatoribus, & de nominibus canonum, quæ eorum vim & vsum declarant. & quomodò quæ Plato diuinè de officio perfecti legislatoris scripsit, sancti Apostoli spiritu sancto docente intellexerunt, & seruauerunt, & de ijs, q̄ in libris Clementis

LIBRI SECVNDI.

mentis de constitutionibus apostolorum continetur, cum ijs collatis, quæ Paulus in epistola ad Colossenses notavit, & distinxit, & quæ testimonia scripturæ sint, disposuisse apostolos ecclesiastica legibus ecclesiasticis, id est, canonibus. fol. 131.

CAP. XXVIII. De Synodis, quæ ad exemplum apostolorum canones ediderunt, & de apostolorum canonibus in capita 50. cum canonibus Synodorum, ante annos mille à quodam Constantino relatis. item quibus rationibus cõstet, gubernationem ecclesiarum ecclesiasticis legibus apostolos constituisse. Et cur apostoli canones sine scripto tradiderunt, & de dispensationibus canonum apostolorum, & quomodo iustæ ab iniustis distinguantur, & quid de ea re Eutychianus Pont. & Igmarius Rhem. scripserint. fol. 137.

CAP. XXIX. Quomodo ex eo, quod Magdeburgenses in prima Centuria confitentur, & quod Paulus ad Corinthios scripsit, conuincatur, leges ecclesiasticas ordinis ac decori, datas esse ab apostolis. ite singulatim de quibusdam canonibus apostolorum, quos ex loco apostoli ad Corinthios necessariò concluditur, ab apostolis traditos esse, & vnde nati sint canones isti, & quis eorum finis & vsus. rursus singulatim de alijs canonibus apostolorum pertinētibus ad locum apostoli in epistola ad Corinthios de mysterio sacræ Eucharistiæ, ritè celebrando, & quid in eo Corinthij peccarēt, authore Cyrillo, & quomodo id Paulus, & canon apostolorum correxerit. Cur apostoli omnes canones ecclesiasticos, quos postea Synodi consecutæ, tanquam ecclesiæ necessarios, ediderunt, non composuerunt. & de exemplo Platonis rationi consentaneo, & quorsum spectent leges ecclesiasticæ instar legum ciuilium, & quid de eis diuinus Plato scripserit, & quomodo qui canones apostolorum negare audent, plus Platoni, id est, rationi naturali, quam apostolis ab spiritu sancto eruditus, tribuat. fol. 143.

SVMMAE CAPITVM SECVNDI LIBRI.

CAP. I. De similitudine, quam Magd. in epistolas pontificum apostolicorum obijciunt, styli, argumēti, & materiæ: & de caractere epistolæ primæ Clementis, collato cū caractere librorum eiusdē Clementis de constitutionibus apostolorum. fol. 153.

CAP. II. De ineleganti sermone, qui contra epistolas obijcitur, & de simili vitio sermonis Pauli à magnis authoribus notato, & de vocabulis, quæ Magd. repræhendunt. item de quibusdam veteribus rudi sermone delectatis, alioqui eruditus in studijs humanitatis, & de vocabulis vulgaribus, quibus vsus est Clemens scriptor elegantissimus. fol. 156.

CAP. III. Responso ad repræhensionem interpretationis in epistola

I* Anacle-

Anacleti, Cephaz, id est, caput: de consuetudine scripturarum in mutandis obscuris verbis in clariora secundum usum vulgi, & de consuetudine ecclesiastica, & antiquissima similis interpretationis in vocabulo Pascha, ex obseruatione Gregorij Naz. & quomodo Dionysius Areop. & Optatus Afer similiter interpretati sunt Cephaz, & de simili interpretatione aliorum verborum apud magnos & antiquos auctores. fol. 164.

CAP. IIII. Responsio ex scripturis sanctis ad reprehensionem interpretationis, Super hanc petram, id est, super Petrum, vel sedem Apostolicam, & de interpretatione illius loci, Tu autem conuersus, confirma fratres tuos: & de exemplo Petri pro firmandis fratribus in fide, in epistola ad Galatas: & quomodo Paulus fidem Euangelij, quod predicabat, cum fide Petri contulit ad firmandum fidem suam: & de traditione apostolica conferendi fidem cum Pontifice Romano per Synodicas literas ad eum, & de Patriarchis, qui hoc fecerunt ad confirmandam fidem suam. fol. 169.

CAP. V. De alio exemplo Petri ad firmandum in fide fratres in actibus Apostolorum c. 15. & quomodo Iacobus fidem suam firmauerit sententia beati Petri, & quomodo non Simeon legendum est ibi in Actibus Apostolorum, vt Chrysostomus & Graeci legunt, sed Simon, vt Latini, meliora exemplaria Graeca secuti: & collatio illius loci Actuum, cum Clemente Romano in libro 6. de constitutionibus apost. & quid Tertullianus de Petri sententia in illa Synodo Hierosolymitana scripserit, & quomodo omnia concilia imitata semper fuerint illam formam firmandi sua decreta. fol. 177.

CAP. VI. Quomodo ex locis scripturae sanctae de confirmandis fratribus in fide per Petrum, concludatur, super Petrum aedificatam esse ecclesiam: & quomodo qui Petrus proprie vocatus est, idem quoque Petra translatae secundum consuetudinem scripturae dictus est, & de comparatione promissionis factae Abrahae, cum promissione facta Petro: & de testimonijs veterum patrum Graecorum, & Latinorum, qui sic interpretati sunt, Super hanc petram, id est, super Petrum, Tertullianus, Cyprianus, Athanasius, Ambrosius, Hilarius, Eusebius Alexandr. Hippolytus, Hieronymus, Augustinus, Cyrillus, Theodoretus, Theophanes Cerameus, Basilus, Chrysostomus & alij. fol. 182.

CAP. VII. Quomodo Anacletus non scripserit, Super hanc petram, id est, super ecclesiam Romanam, vt Magdeburgenses finxerunt: & quomodo, ex eo quod ecclesia catholica aedificata est super Petrum, necessario sequatur, ecclesiam Rom. cui praest successor Petri, esse principem omnium ecclesiarum: & quomodo non credit vnam ecclesiam catholicam iuxta Symbolum, qui non credit vnam determinate: vnam versus determinate non credere, qui caput eius pontificem non credit. fol. 192.

CAP. VIII. Responsio ad aliam reprehensionem allegationis scripturae ex Genesi tanquam violenta, vbi redarguuntur Magdeburgenses de mendacio & ignorantia, & explanatio loci sapientissime & accommodatissime

L I B R I S E C V N D I .

mè allegati. Item responsio ad aliam reprehensionem argumentationis in epistola Clementis quarta, & in episto. Telesphori. vbi etiam redarguuntur Magdeb. de ignorantia, & malitia. fol. 194.

CAP. IX. Quomodò quod Eleutherius ad Episcopos Gallia scriptit, commississe eis ecclesiam vniuersalem, quia non intellexerunt Magd. falsò existimârunt primatui ecclesiae Rom. repugnare, & quomodò intelligendum sit, ex ipso Eleutherio intelligi & ex ijs, quæ Grego. Naz. de S. Athanasio & Cypriano in eorum epitaphijs scripsit, & ex epistola Ioannis Hierosolymitani Patriarchæ ad Theophilum Alexand. & ex Sidonij Apollinaris sensu de inscriptione epistolæ Clem. ad Iacobum. fol. 197.

CAP. X. Responsio ad id, quod obijciunt, quomodò Anacletus citet literas Clementis, cum sit Anacletus à Petro ordinatus, teste Irenæo, & Eusebio, & quemadmodum intelligendum sit, quod tam variè de successione Clementis, à varijs scriptum est, vt alij secundum post Petrum numerent, alij tertium, alij quartum, & de Linij morte viuentis Petro: & quare à quibusdã antiquis authoribus prætermisus est Anacletus in describenda successione Pontificum. fol. 201.

CAP. XI. Responsio de formulis citationum, quas obijciunt, Hæc ab antiquis, hæc ab apostolis, hæc à sanctis Patribus accepimus, quasi longo post apostolos tempore illi pontifices scripserint: & quomodò Centuriatores non intellexerint, quos illi antiquos, neque quos Patres, neque quare Patres vocauerint. fol. 204.

CAP. XII. Responsio ad id, quod obijciunt ad probandum falsas esse epistolas, quia non scribant de rebus illorum temporum, de persecutionibus, de doctrina, de officio Episcopi, & cura gregis: non refutent dogmata hæreticorum, non scribant consolationes martyrum: & quomodò apertè mentiti sunt Magdeburgenses, subiectis exemplis demonstratur. fol. 205.

CAP. XIII. Responsio ad ea, quæ dicunt aliena esse ab historica veritate, ac primùm ad id, quod obijcitur de morte Iacobi ante mortem Petri: & quomodò Clemens epistolam transfigurauerit in personam mortui, & quæ causa & utilitas huiusmodi transfigurationis personæ, & quomodò sit vsitata in scripturis sanctis, & in magnis & antiquis authoribus, & quomodò inducere, apostolos iam mortuos loquentes in libris de constitutionibus Apost. quos Clemens in persona eorum scripsit, simile sit, vt scribere ad mortuum: & quomodò vtrunq; ad imitationem personæ pertineat, & de exemplo antiquo scribendi ad mortuum: item quomodò Clemens Iacobum vocauerit Episcopum Episcoporum, & regentem oēs ecclesias. fol. 208.

CAP. XIII. Responsio ad illud in epistola Clemētis, quomodò Petrus dictus sit primitiæ electionis Domini, cum prius Andreas ac' Christū venerit, & in quo consistat ratio primitiarum secundum scripturam, & de excellentia fidei Petro reuelatæ: & quomodò propter excellentiam fidei meruit fieri primitiæ electionis Apostolorum: & quomodò in eadem epistola

SVMMAE CAPITVM

stola Clementis dictus quoque sit idem Clemens primitiæ gentium, cum prius fuisset conuersus Cornelius Centurio. Item responsio de nota infamix, quomodo non tantum ciuilibus, sed canonica pœna etiam sit, & de tradendo curiæ seculari. fol. 220.

CAP. XV. Responsio ad illud, quod obijcitur ex epistola Clementis, quod Petrus potuerit integrè seruare præceptum, & quomodo nõ hoc intellexerunt Magdeburgenses: item responsio ad illud, cur Paulus in epistola ad Philippenses non appellauerit Clementem Pontificem Romanum, sicut appellauit cooperarium. Item ad illud, cur beatus Petrus in epistola. 2. paulò ante mortè scripta, non meminit Clementis successoris sui. fol. 225.

CAP. XVI. Deindè ad illud, cur Petrus 1. cap. 5. de gradibus Episcoporum non meminit, sed tantum presbyteros nominauit, & quomodo de gradibus Episcoporum per traditionem sine scripto acceperit ecclesia, & quomodo id per scripturam probetur: & de loco Epistolæ Pauli ad Titum, Constitue presbyteros per ciuitates, sicut constitui tibi, & quomodo Clemens potuerit videre Hierosolymis cum Iacobo discipulos, qui habebat omnia communia. fol. 228.

CAP. XVII. Responsio ad ea, quæ obijciuntur de oleo sacro, & de mystica vnctione eorum, qui baptizantur, & qui authores Iustino, quem Magdeburgenses requirebant, antiquiores de his meminerint, & de trãssubstantiatione, quam in Iustino falsa interpretatione eludunt Centuriatores contra rationem omnis philosophiæ diuinæ & humanæ. fol. 237.

CAP. XVIII. De apostolica traditione mysticæ vnctionis baptizatorum, quæ confirmatio dicitur, & de figura eius in vetere testamento, auctore Cyrillo Hierosolymitano, & quid de eo Ioannes in epistola canonica dixerit, & Esaïas prophetauerit, ex eodem Cyrillo auctore: & cur Satanas persuaserit Luteranis negare hoc sacramentum, & quid hoc ipsum sacramentum operetur, & de locis apostoli ad hoc sacramentum pertinentibus: & quomodo eos, qui hoc sacramentum acceperunt, variè appellet idem apostolus, vnctos, signatos, cõfirmatos, perfectos: Item demonstratio ex prophetia Esaïæ, quod scripturam necessariò neget, qui hoc sacramentum negat. fol. 240.

CAP. XIX. De consecratione ecclesiarum ad orationem, & sacra operanda, ex Paulo & euangelio & Esaïa, & quomodo qui consecrationem ecclesiarum negat, idem scripturas negare cogatur. Item quomodo id ipsum ex libro 2. Clementis de constitutionibus apost. probetur secundum consuetudinem scripturæ sanctæ ex nominibus templi, quæ in testimoniũ cõsecrationis factæ vsque in hodiernum diem seruantur. fol. 247.

CAP. XX. Quomodo consecratio ecclesiæ necessariò demonstretur ex prophetia Aggæi collatis consequentibus, & ex ijs, quæ Salomon dixit in consecratione templi, & quid sanctus Maximus de ecclesijs dicat, & de ritu multiplici consecrandi domos Dei ex Iuone Episcopo Carnotensi. fol. 253.

CAP.

LIBRI TERTII.

CAP. XXI. De impositione libri aperti euangeliorum super caput eius, qui ordinatur Episcopus, quam Magdeb. accusant, qui authores Apostolici meminerunt: & quid in enigmate significet authore Dionysio, & quomodo ipsa significatio, ac theoria satis declaret Apostolicæ traditionis esse hunc ritum, & quomodo naturæ & scripturæ repugnet, qui eum negat. & quomodo Luterani sint contentiosi, dum consuetudines ecclesiæ negant. & quid hoc verbum contentiosi, significet ex Philonis obseruatione, ite quando Apostoli ordinati sunt Episcopi, & quid in eorum ordinatione fuerit loco libri Euangeliorum aperti, super caput eorum impositi. fol. 259.

SVMMAE CAPITVM TERTII LIBRI.

CAP. I. Responsio ad id, quod obijcitur contra decretum de appellationibus ad Sedem Apostolicam, quemadmodum illi seculo Pontificum Apostolicorum, & veritati, quod Magdeburgenses negant, cõgrueret: & quomodo de falsitate redarguatur, quod iidem finxerunt, refutatum esse Primatum Pont. Rom. in Synodo Carthagenensi. Quomodo intelligendum sit, quod est in Synodo Carthagenensi. ne Episcopus primæ Sedis appelletur vniuersalis, & quare Africani decretum de appellationibus recipere nolebant, quanuis primatum concederent. fol. 265.

CAP. II. Responsio ad id, quod Magdeburgenses in V. Centuria obiecerunt de Zosimo Pontifice, quod non citasset consuetudinem de summa potestate Pontificis, & quomodo redarguantur de falsitate. Rursus quemadmodum Patres Africani Primatum Pontificis Romani agnoscerent, & de decreto de appellationibus, in concilio Carthagenensi tertio recepto, & de canone 92. concilij Africani, quem Magdeburgenses obijciunt, & quomodo canon conc. Carthagenens. 3. conuincat, non esse illum accipiendum, vt à Magdeburgensibus contra Decretum de appellationibus accipitur. Quid intersit inter Luteranos non recipientes decretum de appellationibus, & Patres concilij 6. Carthagenens. Item de actis Synodi Nicenæ diligenter perscriptis: & de iudicialibus decretis ad ea pertinentibus: & quomodo inde sumpti sunt canones Niceni à Iulio Pontifice relati, & duo illi canones Sardicensis concilij in concilio Carthagenensi Niceno recitati. fol. 273.

CAP. III. De sexto canone concilij Niceni, & quemadmodum in eo summa potestas Pontificis necessariò contineatur, & Apostolicum ius ecclesiasticæ prouocationis ad eum: & quomodo ex 34. canone apostolorum, & ex epistola 3. sancti Anacleti canon ortum duxerit, & de interpretatione euidenti eiusdem canonis sexti, & quid verbum *πρωτοειρη* in eodem canone sexto significet contra patronum Molingii. Item responsio ad id, quod in 4.

S V M M A E C A P I T V M .

Centuria obijciunt Magdeburgenses, dissentire inter se, qui auctoritatem Primatus Pontifici ad consuetudinem referunt, & qui ad Christum: & quæ ista consuetudo sit intelligenda in epistolis Pontificum. De epistola Iulij cum Athanasio, cum historia & testimonio Theodoret, & Socratis, & Synodo Sardicensi collata. De eo, quod Magdeburgenses sextum canonem falsatum esse obiecerunt, & quare. & ubi eum, vt nunc habet, ijdem receperunt, & de praua interpretatione canonis 6. & 9. Niceni in historia Rufini. Quid significet parilis mos in eodem sexto canone. fol. 281.

CAP. IIII. De canone 9. concilij Chalcedonens. quomodo sextum canonem conc. Nic. confirmet pro primatu Pontifici. & pro decreto de appellationibus ad eum: item de interpretatione canonis 9. concilij Chalcedon. facta à Theodoro Balsamone, & de altera facta à Zonara, quomodo de falsitate & repugnantia redarguantur. Quomodo constitutio Leonis Imperatoris de non appellando intelligenda sit. Item exempla prisca appellationis ad Pontifici. ex Cypriani epistolis, ex historia Gregorij Turonens. ex Socrate, ex epistolis Theodoret, ex historia Amiani Marcelli, ex Tertulliano, ex epistola Orientalium, ex Basilio. fol. 292.

CAP. V. Responso de pulsis, ante iudicium restituendis: Quomodo decretum Euaristi, illi seculo & veritati conueniret secundum æquitatem naturalem, & ecclesiæ catholicæ decentiam, & secundum legem prisorum Imperatorum, quam ecclesiæ à principio approbavit & recepit: & quid de legibus seculi iustis, ab ecclesiæ recipiendis, Sixtus Pontifex scripserit. Item de epistola canonica Cyrilli ad Domnum Archiepiscopum, de restituendo pulso. fol. 306.

CAP. VI. Defensio decreti Euaristi de sacris vasis non tangendis, nisi à sacerdotibus, & quomodo congruat tempori. Item de aqua & sale benedicto, & de adspargendo populo, quid hæc significant & operentur, & de mysterio aquæ super terram effusæ in libro primo Regum: tum de ijs, quæ Lutherani hodiè secundum apostolicas traditiones faciunt, quanuis eas negent. Item quomodo benedictio aquæ & salis sit in scriptura Pauli fundata, & de interpretatione illius loci Pauli ad Timotheum, de sanctificatione creaturæ per verbum & orationem, ex proprietate verborum, secundum scripturas deprompta, & quomodo scripturis, & sibiipsis repugnare necessè sit eos, qui virtutem spiritualem in sanctificatione aquæ & salis negant. Item testimonia & exempla virtutis aquæ benedictæ, ex historia Eusebij, & sancti Epiphaniij. fol. 309.

CAP. VII. Defensio decreti de nõ seruandis chirographis vi extortis, & quomodo tempori & veritati congrueret, & quomodo authore Deo & apostolis factum sit, vt testatur idem Pontifex: & de canone apostolorum 74. in quo vis & sententia huius decreti continetur: & quid de confessionibus vi extortis, Cyrillus & Athanasius censuerint: & quid intersit inter confessionem extortam, cum est semiplena probatio criminis, & cum non

non est.

fol. 317.

CAP. VIII. De forma ecclesiasticæ politix, quam Magdeburgenses negant, quomodo in epistolis Pauli & Actis Apostolorum, & in libro secundo Clementis de constitutionibus Apostolorum, & in epistola Dionysij ad Demophilum, contineatur. Item de alia forma generali ecclesiasticæ politix in epist. 2. & 3. eiusdem Anacleti, quæ ad illam generaliorē in epist. prima pertinet, quomodo ex apostolica traditione profecta sit testimonio magnæ Synodi Nicenæ, & de canone eiusdem Synodi 6. item de canone 44. ex Arabico codice translato, & de ratione constituendi iudicia ecclesiastica, secundum descriptionem priscam ciuitatum in prouincias, à Gentilibus factam, & de primis flaminibus, quos Clemens in epistola sua ad Iacobum dicit, qui sint, & cur sic nominauerit. Responsio ad id, quod Molineus obijcit ex cap. Constantinus. distinct. 96. & quid Constantinus Pontifici Roman. in Patriarchas contulerit. De tomo, quem Anacletus dixit se scripsisse de primatu, quomodo Magdeburgensē non intelligentes quæ legunt, neq; de quo primatu Pontifex loqueretur, de primatu Petri dici putauerunt, & quomodo nihil ad primatum Pontificis referat, vtrum extet, an non extet ille tomo de primatu ciuitatum Metropolitanarum. fol. 320.

CAP. IX. Responsio ad id, quod obijcitur in epistolam Euaristi de episcopis pulsis, & de literis præfectorum adiunctis ad literas Pontificis, & quomodo non præfectorum, sed prophetarum, legendum sit ex fide veterum exemplarium, & ex ratione.

fol. 333.

CAP. X. Responsio ad id, quod contra epistolā Victoris obijcitur, & quomodo, & quamobrēm, non ad Theophilum Cæsareæ Palæstinæ scripserit Victor, & cuius Alexandriae esset episcopus ille Theophilus, ad quem scripsit: & quomodo ex hac ignoratione profectus sit error Magdeburgensium, & quomodo ex ipso Eusebio Cæsareensi, & ex ipsa epistola Victoris demonstratur, neque scripsisse, neque scribere debuisse ad Theophilum Cæsareæ: & quare Magdeburgenses studuerunt, vt hæc epistola Victoris ficta esse videretur. item quomodo ex ijs, quæ Polycrates ad Victorē scripsit, videatur agnouisse eum caput ecclesiæ, & quomodo hoc ipsum ex Ireneo clariùs adhuc demonstratur.

fol. 336.

CAP. XI. Responsio ad id, quod obijcitur de causis secularibus in ecclesia iudicandis, quomodo id Paulo conueniat, quod Clemens & Anacletus de hac re statuerunt, neque sit contra euangelium, cum ait, Principes gentium dominantur eorum, vos autē non sic: & de ratione & causâ huius decreti, & quomodo quod Clemens in epistola prima de huiusmodi iudicio causarum secularium scribit, ex 2. lib. de constitutionibus apostolorum, liceat clariùs intelligere. Item responsio de eo, quod similiter accusatur in epistola Anacleti, & quatenùs liceat de omnibus rebus secularibus iudicare in ecclesia: & de potestate iurisdictionis ciuilibus ecclesiæ data, & de ratione eius & fundamento.

fol. 342.

CAP.

S V M M A E C A P I T V M

CAP. XII. Responſio ad ea, quæ obijciuntur in decretum de non arguendis, neq; damnandis epiſcopis in epiſtola Clem. Anaclæt. Euarift. Alexand. Teleſph. & Pij, de quibus epiſcopis non arguendis hoc ſtatutum ſit, & quandò, & qua cauſa. Deſenſio rationum, quas Pontifices attulerunt pro epiſcopis non accuſandis, quas Magdeburgenſes repræhendunt, quaſi ineptas, & à propoſito alienas, & quomodò ſint prudentiſſimæ, & maximè ad rem accommodatæ. Item responſio ad ea, quæ Molinæus in epiſtolam CLEMENTIS obijcit, 6. q. 1. in margine decreti Gratiani. Quomodò ex illis iſtis testimonijs veteris ſcripturæ, quæ beatus Petrus citat in epiſtola Clementis, cum accuſationes Epiſcoporum prohibet, doceatur, de quibus epiſcopis non accuſandis, & de quibus accuſatoribus loquatur. De regula à ſanctis apoſtolis Paulo & Ioanne tradita ad cognoscendum, utrùm ſpiritu Dei, an ſpiritu mundi doctrina aliqua tradatur: & quomodò per eam regulam doctrina falſa Luteri redarguatur, & de loco epiſtolæ Clementis, à Magdeb. diſſimulato. fol. 548.

CAP. XIII. Deſenſio reliquarum rationum in epiſtolis Pontificum apoſtolicorum de non accuſandis epiſcopis, quas iſdem Magdeburgenſes tanquam ineptas & falſas more ſuo accuſant, quas nos rursùs aptiſſimas, ac veriſſimas, & ex ratione & ſcripturis ſanctis petitas eſſe docebimus. Itè quare tanta cautione à Pontificibus illius ſeculi prouiſum ſit, nè temerè à quibusuis epiſcopi accuſarètur, & quæ cauſa ſit, cur tantoperè Magdeburgenſes huic decreto de non accuſandis epiſcopis repugnent, & quomodò quæ de hac re in epiſtola Teleſphori notârunt, eos de malitia redarguant. Item, quæ Igmarius Rhemenſis Archiepiſcopus de non accuſandis epiſcopis diligenter obſeruauit, & eruditè ſcripſit. fol. 357.

CAP. XIII. Responſio ad ea, quæ contra principatum Rom. Pontificis obijciuntur, quomodò non illis rationibus, quas Magdeb. finxerunt, Principatum Pontificis Anaclætus probauerit, neque nos probemus, exceptis prima & quarta, & quomodò appareat non intellexiſſe Magdeb. quæ Anaclætus ſcripſit. Item quomodò Nicæna Synodus in 6. canone de primatib; ſecuta ſit authoritatem canonis 34. apoſtolorum & interpretationem Anaclæti, qui hunc canonem in epiſtola ſua citat. fol. 369.

CAP. XV. Quomodò quæ dicunt Centuriatores ſcripta eſſe in nos à Paulo in epiſtola ad Timoth. 1. cap. 4. non in nos quadrare poſſint, ſed propriè in ipſos quadrent, item quomodò ipſi testimonium in centurijs ſuis perhibeant, non nos, ſed ipſos à fide diſceſſiſſe, & ex quibus teſtibus ſuę patriæ, & extra patriam cognoscere poſſint, quòd ipſi à fide diſceſſerunt, & quomodò ſi non fuit alijs prædicatum purum euangelium, niſi Germanis, ſequatur nondùm impletam eſſe prophetiam, In omnem terram exiuit ſonus eorum &c. & quæ ſit Luteranorum hypocriſis, quam Paulus prædixit hîc, & quomodò fides ſine dilectione nihil valeat ad iuſtitiam, demonſtrari hoc ex ipſa ſcriptura Pauli. fol. 376.

CAP.

LIBRI QVARTI.

CAP. XVI. Quomoddò illud, Prohibentium nubere, non in nos contempat, qui ad nuptias iustas quandoq; hortamur: & quomoddò Lutherani magistri, dum omnibus laxant habenas libidinis, sponfionem fidei negare docent contra scripturam Pauli expressam, & de grauiſſima interpretatione Synodi 4. Carthaginēſis in lo cum Pauli de illis viduis, quæ primam fidem negauerunt, & de interpretatione loci Cypriani de Virginibus, & qui hæretici ſunt, quos apoſtolus prædixit prohibituſos nubere: deinde de prohibentibus cibos, & quid Clemens in conſtit. apoſtol. ſcripſerit de abſtinendo à cibis, & quid Cyrillus Hieroſoly. quid item ex epiſtola Pauli intelligatur, cum Timotheum prohibuit, nè aquam biberet propter ſtomachum. fol. 379.

CAP. XVII. Quomoddò quæ apoſtolus 2. Timoth. 2. ſcribit, non in nos, vt Magdeburgenſes volunt, ſed in Luteranos potiùs, conueniant: & quomoddò nos non de verbis cum eis contendimus, ſed de re: & quæ ſit regula ab apoſtolis tradita rectè tractandi verbum veritatis, & quomoddò eam repudiârunt Lutherani magiſtri. Item de profano vaniloquio, quid ſit, & de exemplis eius, & quomoddò dogma Luteranorum de iuſtificatione ex ſola fide, ſit profanum vaniloquium, vt illud Hymenæi & Phileti, reſurrectionem eſſe iam factã, & quomoddò hoc veteres interpretaſi ſunt, & quomoddò in noſtra eccleſia cauetur omne vaniloquium profanum ſtudio inquiſitorum. quo carent Lutherani, & de neceſſitate & anti-quitate huius officij in eccleſijs catholicorum. fol. 383.

CAP. XVIII. Quomoddò, quæ Magdeburgenſes ſcripta eſſe dicunt de nobis 2. Theſſal. 2. in ipſos quoquè propriè quadrèt, & in nos nullo modo poſſint: & quomoddò myſterium iniquitatis in ipſis nunc operetur tanquàm in antichriſtis, docuiſſe Ioannem in epiſtola ſua. Item collatio eorum quæ Daniel de antichriſto prædixit, cum præcurſoribus eius Luteraniſ magiſtris, & quomoddò mira eorum ſimilitudo demonſtretur & cernatur. De 2. Pet. 2. quomoddò quæ nobis falſò tribuunt Magdeburgenſes, ipſis verè congruant, vt introducere nouas ſectas, & negare eum qui redemit eos, & ſequi multos eorum luxuriam, & viam veritatis per eos blaſphemari. fol. 386.

SVMMAE CAPITVM QVAR- TI LIBRI.

CAP. I. Reſponſio ad accuſationem doctri-næ de ſacerdotio externo in epiſtola ſecunda Anacleti: & quomoddò ſcripturam Moyſis & Pauli negare cogantur, qui relicto tantùm ſpiritu-ali ſacerdotium reale, externum & viſibile in nouo teſtamento negant. item de ſpiritu-ali ſacerdotio ſimul cum externo in vete-

K* re te.

re testamento: & in quo fitum sit discrimen veteris & noui testamenti, & respōsio ex scriptura Pauli ad ea, quę Lutherani & Caluiniani contra sacrificium verum, externū & visibile, ex epistola ad Hebręos obijciūt. fol. 399.

CAP. II. Defensio doctrinę de libero arbitrio in epistola Clementis, quomodò consonet scripturę: & quomodò scriptura in mandatis de faciendis, coniungere soleat gratiam cum libertate voluntatis: & quomodò hanc consuetudinem sancti patres imitati sint, testimonio etiam ipsorum Magdeburgensium in centuria quarta in ijs, quę de libero arbitrio ab antiquis scripta approbant: & de obseruatione consuetudinis scripturę apud Philonem Alexandrinum, quandò in scriptura tota potestas electionis nostrę Deo tribui videtur, & quandò homini. Item explicatio Methodij martyris de libertate, quę quomodò cum gratia Dei cohęreat, exemplo aptissimo demonstrat. fol. 407.

CAP. III. Defensio doctrinę in epistola Anacleti secunda, de penitentia cum satisfactione ex varijs locis, & exemplis scripturę sanctę, & de satisfactione Christi in cruce pro nobis, quomodò non sustulit, sed potius confirmauit nostram satisfactionem temporalem. & quomodò probandum sit secundum regulam apostoli, vtrum spiritus, qui dicitur esse scripturę, ex Deo sit, item explicatio & demonstratio de sacrificio sanctę Eucharistię, ex epistola Pauli ad Hebręos: quomodò non derogat morti Christi, sed potius fructum eius nobiscum communicet. fol. 415.

CAP. IIII. Defensio doctrinę de fide & iustificatione in epistola 1. Clementis, ex testimonijs scripturę, ab eodem Clemente ibidem citatis. Et quemadmodum ex eis redarguatur commentum Magdeburgensium de fide: quòd sit in doctrina Petri apud Clementem sola notitia Symboli. Et quòd eisdem testimonijs scripturę à Clemente citatis, euidenter refellatur dogma hæreticorum de iustificatione ex sola fide. Et quòd tradunt fidem peccatis mortalibus amitti, neque posse fidem solam sine charitate in homine reperiri, contra scripturam esse. fol. 424.

CAP. V. Confutatio eorum, quę Heerbrandus doctor Hæreticus Tubingensis de iustificatione ex fide sola, contra Synodum Tridentinam scripsit, & quomodò fides sola non tantum sit dæmonum, vt ille tradit, sed etiam hominum peccatorum dilectione carentium, & quòd non amittatur propter peccata mortalia: idq; probari pluribus locis scripturę sanctę, & autoritate sanctorum patrum. item de fiducia, quòd ignoranter eam à fide non distinguat: & quę eius & spẽi vis, & quomodò primus motus ad diuinam, sit non fides, sed dilectio. fol. 432.

CAP. VI. Interpretatio testimonij Esaie, Nisi credideritis, non intelligetis, quod citauit Clemens in doctrina Petri: quo redarguitur, quod finxerunt Magdeburgenses, fidem esse solam notitiam Symboli in epistola Clementis. item demonstratio ex duobus locis Pauli & Salomonis, quòd fides sine dilectione vim iustificandi non habeat, & qui talem vim soli fi-

si fidei tribuit, negare eum gratiam Domini nostri, & ad legem seruitutis redire. fol. 437.

CAP. VII. Defensio eius, quod Petrus in epistola Clementis scripsit, fidem esse initium & fundamentum salutis, quod Magdeburgenses reprehendunt: & explicatio, quam vim habeat hoc fundamentum fidei ad rationem iustificationis, ex varijs parabolis à magnis authoribus notatis. item, quòd quidam antiqui patres fidem solam laudârunt: quomodò, solam, intellexerint, ex eorum verbis constare. fol. 440.

CAP. VIII. Defensio adhuc doctrinæ Petri de iustificatione ex operibus in epistola Clementis. Quomodò ea doctrina in scriptura Petri & Pauli contineatur: & quæ opera sint secundùm scripturam, ex quibus homo iustificatur: & quæ sint, ex quibus non. Et locus Pauli ex epistola ad Roman. capit. tertio copiosè explicatus, & collatus cum ijs, quæ à Magdeburgensibus in doctrina Petri apud Clementem repræhenduntur. item responsio ad ea, quæ in tertia & quarta epistola Clementis ijdem repræhendunt de iustificatione ex operibus, & eorum collatio cum doctrina beati Petri in epistola eius secunda. fol. 444.

CAP. IX. Responsio ad locos scripturæ, quibus Magdeburgenses conantur probare, Hominem iustificari per solam fidem, cum contraria demonstratione euidenti ex eisdem locis, non ex fide sola iustificari. Item secundùm scripturam, fidem esse mortuam & infructuosam sine dilectione. fol. 451.

CAP. X. Defensio doctrinæ de exauditione orationis per fidem cum bonis operibus, quam Magdeburgenses in epistola Clementis & Alexandri accusant: & demonstratio ex scripturis, non exaudiri eum, qui cum sola fide orat, & quomodò latro in cruce non ex fide tantùm orauerit, & exauditus fuerit. fol. 454.

CAP. XI. Responsio ad ea, quæ Magdeburg. obijciunt contra doctrinam Alexandri, epistola 2. de exauditione orationis per oblationes & dignitatem sacerdotis: & demonstratio euidens, quòd hæc doctrina secundùm scripturas sit: contra verò quod tradunt Magdeb. exaudiri orationem in sola fide, contra scripturam esse. fol. 456.

CAP. XII. Defensio doctrinæ beati Petri in epistola Clementis de orando pro mortuis, & de exequijs mortuorum, quam Magdeburgenses accusant contra scripturam epistolæ prioris eiusdem Petri, collatis testimonijs Zachariæ & Esaïæ ad interpretationem eius. fol. 459.

CAP. XIII. Explicatio loci Pauli 1. Corinth. 3. de Purgatorio secundùm proprietatem verborum, & idioma scripturæ, & rationem consequentiæ, & collationem similibus locorum Esaïæ & Zachariæ: & quomodò illos Paulus imitatus & interpretatus est: & de Constitutione apostolica, accedente etiam consuetudine omnium ecclesiarum, exequias mortuorum semper & vbiq; etiam in Germania ante octingentos annos, celebrantium. fol. 467.

S V M M A E C A P I T V M

CAP. XIII. De alijs locis scripturæ pro sacrificijs & orationibus mortuorū, in epistola ad Romanos, in Tobia, in Maccab. in epistola secunda ad Corinth. in Ecclesi. in Apocalypsi, non repetitis, quæ ab alijs scripta sunt de ijs, sed adiectis potiùs, quæ sunt prætermiffa. fol. 472.

CAP. XV. Responfio ad illud in 3. epistola Clementis, neminem iudicandum pro eo, quod ignorauit, cum videatur contradicere euangelio, de seruo ignorante voluntatem Domini, & vapulante. Item responfio ad illud, quod in eadem epistola repræhensum est, quod merita apostolorum dæmonia eiicerent, quodque neutrum eorum Magdeb. intellexerint, ex verbis ipsius epistolæ demonstrari. fol. 476.

CAP. XVI. De Constitutionibus ecclesiasticis in vniuersum: & quomodò eas hæretici, ad legem seruitutis pertinere falsò credant, & de lege libertatis, quid sit secundum doctrinam scripturæ sanctæ, & quid lex seruitutis, & quomodò hæc Luterus ignorauit. fol. 479.

CAP. XVII. Defensio doctrinæ beati Petri in epistola Clement. de confessione auriculari, & collatio eius doctrinæ, cum epistola 2. eiusdem beati Petri, & cum loco Salomonis in Prouerbijs, & cum epistola prima beati Ioannis, & explanatio horum locorum, & quod confiteri in genere se peccatorem, non facit erubescere, & quomodò beatus Ioannes in epistola sua omninò loquatur de confessione peccatorum in specie, & quomodò hæc non sit impossibilis, neque ardua. fol. 485.

CAP. XVIII. Responfio ad ea, quæ Magdeburgen. obijciunt contra doctrinam de confessione secreta. De loco Psal. Delicta quis intelligit, quomodò eum veteres interpretati, & quomodò Paulus imitatus & interpretatus sit. Item de interpretatione loci Pauli, Quod enim operor, non intelligo, ex Methodio Martyre. fol. 494.

CAP. XIX. Responfio ad repræhensionem de reliquijs corporis Domini, summa religione custodiendis, & de anathemate beati Petri in custodientes eas negligenter: & in eos, qui pallam, quæ corpus Domini tetigit, ad alios vsus transferunt: & quomodò ista contra scripturam Magdeb. repræhendunt. fol. 495.

S V M M A E C A P I T V M Q V I N T I L I B R I.

CAP. I. Defensio doctrinæ de non accedendo ad menstruatâ, in epistola Clementis quarta, quod eam repræhendant Magdeburgenses contra naturæ decentiam & honestatem. Item de purificatione, siue lauatione, contra naturalem quoq; honestatem & honestæ consuetudinis decentiam, à Magdeburgensibus repræhensa. fol. 509.
CAP.

LIBRI QVINTI.

CAP. II. Defensio doctrinæ de communi vita in epistola 5. Clemensis: & de origine communitatis rerum, & de perfectione eius: & de errore in ea veterum hæreticorum, & nostræ ætatis: item de vita communi religiosorum, & de voto, quo suscipitur, item de cõmuni vita clericorum ex communi sumptu ecclesiæ. fol. 513.

CAP. III. Defensio doctrinæ de solenni benedictione sacerdotali nuptiarum in epistola Euaristi: de causa eius, & vtilitate: & responsio item ad id, quod in huiusmodi traditiones obijciunt Magdeburgenses, esse laqueos conscientiæ. fol. 521.

CAP. IIII. Defensio doctrinæ de aqua benedicta cum sale ad sanctificationem populi adspargenda in epistola Alexand. Et contra scripturas esse, quod tradunt Magdeburgenses, idololatriã esse, quicquid fiat ad cultũ Dei sine mandato eius, & aliquid de traditionibus apost. sine scripto. 524.

CAP. V. Responsio secundũ scripturam, & apostolicũ canonẽ ad accusationem Magdeburgensium in epist. 2. Sixti de supplicio populi quasi iniusto propter laicum, qui vasa sacra tetigit. Item responsio secundũ scripturam ad accusationem in epist. 2. Soteris de sacratis fœminis, prohibitis tangere sacra vasa, & ferre incensum ad altare, & quorsũ tendat eiusmodi accusatio. fol. 527.

CAP. VI. Defensio doctrinæ de delectu ciborũ in epistola Telesphori: & explanatio loci epist. 1. ad Timoth. cap. 4. de cibis, quem locum Luterani deprauãt. & de ieiunio ex scripturis, & de fabulis apud Paulum abstinentium olim à cibis: item explanatio loci Pauli de exercitatiõẽ corporali ad modicum vtili, ex autoritate multorum veterum patrum. fol. 531.

CAP. VII. Explanatio loci difficultis epistolæ ad Colof. 3. de abstinentia ciborum, & de cultu voluntario, & varijs exemplis eius in scripturis, & de interpretatione ridicula Marlorati in locum epistolæ ad Colossen. & quomodo Luterani magistri ex proprietate verborũ Pauli, & consequentia eorum, coarguantur de falsa sua interpretatione eiusdem loci ad tollendum delectum ciborum tum iustum, tum voluntarium. fol. 538.

CAP. VIII. Responsio de septẽ hebdomadis ieiunij Quadragesimæ, quas in epistola Telesphori Magdeburgenses accusant: & de earum differentia, & ratione in ecclesijs Orientis & Occidẽtis, & qui Patres antiqui de eis meminerint: & de octo hebdomadis Arianorum. fol. 543.

CAP. IX. Defensio doctrinæ, quam in epistola 1. Clementis & Anaclei 1. repræhendunt Magdeburgenses, Quod maiores sint Episcopi & sacerdotes, quàm Principes & Magistratus, ex scripturis & apostolicis constitutionibus: & de loco Pauli, Subditi estote non solum propter iram, sed propter conscientiam, quem hæretici deprauant. fol. 547.

CAP. X. Defensio doctrinæ in epistola Euaristi de matrimonio non dissoluendo per fornicatiõem, Euãgelistis cũ Paulo collatis, & apostolico canone, ac pluribus cõcilijs, & patribus cũ scriptura cõsentiẽtib. fo. 556.

S V M M A E C A P I T V M

CAP. XI. Quid respondendum sit pro matrimonio non dissoluen-
do propter fornicationem, ad id quod obijciunt ex commētarijs, qui ferun-
tur esse Ambrosij: & quid beatus Ambrosius de hoc dogmate senserit. De
falsa interpretatione Augustini Marlorati in locum Pauli, Mulierem à vi-
ro non discedere: quod si discesserit, aut reconciliari, aut manere innuptā:
& confutatio eius. fol. 560.

CAP. XII. Defensio doctrinæ de cælibatu in epist. 2. Clementis: & con-
futatio eorum, quæ Heerbrandus de hac re contra synodum Tridentinam
scripsit. Et doctrina apostoli de continentia, quam à Sacerdotibus & Dia-
conis, & eorum vxoribus requirit, ex virtute verborum, & ex traditione
sanctorum deprompta. fol. 564.

CAP. XIII. Responso ad id, quod Heerbrandus Tubingensis doctor
contra Cælibatum obijcit ex epistola ad Hebræos, Honorabile connubiū
in omnibus, & torus immaculatus: & de falsa & repugnante interpretati-
one eius: & propria ac vera interpretatione ex causis dictorum, & circum-
stantijs personarū, & collatione similiū locorū scripturæ cōclusa. fol. 569.

CAP. XIII. De falsa interpretatione, & repugnante Augustini Marlorati
in locum epistolæ ad Hebræos de honorabili coniugio in omnibus con-
tra Cælibatum, & in locū epistolæ ad Timoth. de viduis illis, quæ primam
fidem negauerūt, & de vera interpretatione vtriusque loci, ex propria vir-
tute scripturæ ducta. fol. 573.

CAP. XV. Responso ad reliqua Heerbrandi Tubingensis doctoris
contra Cælibatum: & de canone Niceni Concilij, & interpretatione eius,
ex synodo Arelatensi ante mille ducentos annos, & ex epistola Basilij. Item
de hæresi contra sacrum cælibatum ante mille annos, iterum post Nicolai-
tas renouata. fol. 578.

CAP. XVI. Responso ad reliqua Heerbrandi contra sacramentū ma-
trimonij, quod negat: & explanatio loci epistolæ ad Ephesios pro sacra-
mento matrimonij ex proprijs ipsius loci cum ad stipulatione veterum pa-
trum, & collatione aliorum locorum scripturæ sanctæ: & de sanctitate ma-
trimonij fidelium, vnde existat. & quomodò, quæ S. Sixtus 3. scripsit, Tu-
bingensem doctorem redarguant. fol. 581.

CAP. XVII. Defensio doctrinæ de obseruatione vniiformi paschali:
& quæ eius causa ac necessitas: item de obseruatione vniiformi diei Domi-
nici: & cur eam Magdeburgenses non audeant repræhendere. fol. 588.

CAP. XVIII. De obseruatione dierum ac temporum ad ieiunandū,
& ad legendum in ecclesia scripturas, quomodò sit secundum scripturas:
& rursus de obseruatione paschali item secundum scripturam. fol. 594.

CAP. XIX. Responso ad accusationem epistolæ Aniceti de radendo
caput Clericis in modum spheræ: & de propria ratione tonsuræ: & quod
tonsuræ non pertineat ad traditionem hominum, quam Apostolus in epi-
stola ad Colof. damnat, sed ad traditionem hominum secundum Christū,
quam

probat. Et de exemplis traditionis hominum, quam damnat. & inter multiplices rationes & Theorias tonsuræ Christianorum, quæ sit propria ratio eius in Clericis. fol. 601.

CAP. XX. Responso ad id, quod Magdeburg. de Eusebio Cæsareensi, & Hieronymo, ac Damaso obijciunt, quod de epistolis Pontificum apostolicorum non meminerint, & de quibus epistolis Damafus mentionem fecerit, & de modo, quo vitas pontificum scripsit. Cur Leo III. de epistolis Pontificum apostolicorum non meminerit, ubi aliorum posteriorum pontificum epistolas commemorat. Item de decretis harum epistolarum, quæ Gratianus in suo volumine decretorum, earum authoribus assignavit, & de decretis quibusdam epistolarum, quæ in ijs ipsis epistolis, ex quibus ab eo citantur, non reperiuntur. item de vno tantum teste à Magdeb. producto ad dicendum testimonium contra epistolas Pontif. & quid ille contra Hieronymi & Damasi, quos citat, sententiam finxerit, vt differentiam episcoporum & presbyterorum tolleret. fol. 608.

CAP. XXI. De interpretatione Hieronymi, quæ in locis veteris testamenti in epistolis Pontificum apostolicorum citatis, reperitur loco interpretationis 70. qua illi Pontifices vsi sunt, cur hoc factum sit, & quo exemplo, & quomodo probetur manifestè vsos esse authores harum epistolarum interpretatione 70. item de interpretatione 70. in epistola Pauli ad Heb. quomodo & quare Paulus non sit ea vsus in epistola ipsa, quam Hebraicè scripsit, sed interpres potius epistolæ. Quomodo diuino consilio factum esse videatur, vt in plerisque locis veteris testamenti citatis interpretatio Hieronymi in his epistolis posita sit ad eos redarguedos, qui aliquandò dicturi erant, fuisse factas epistolas tempore Caroli Magni. & quid argumenti antiquitatis harum epistolarum ex hac interpretatione accesserit & quomodo. fol. 619.

CAP. XXII. De genere testium sanctissimo pro epistolis pontificum apostolicorum, quod est fama vetus. Quomodo, quæ Augustinus scripsit contra Faustum, negantem nouum testamentum scriptum esse ab apostolis, ad coarguendum Magd. valeant, & ad probandum scriptas esse epistolas à Pontificibus, quorum esse feruntur. item quomodo refellendum sit, quod aiunt Magdeburgen. corruptas esse epistolas istas, & si concedant esse Pontificum. fol. 625.

CAP. XXIII. De ijs, qui epistolas Pontificum apostolicorum apud veteres citarunt: & responso ad cap. dist. 19. Si Rom. quod Magd. in epistolas obijciunt, & quemadmodum Nicolaus primus citatus testis contra epistolas à Magdeb. earum authoritatem probet. Item de epistola Clementis prima ad Iacobum, libris Recognitionum præposita, & de altera epistola

SVMMAE CAPITVM LIBRI QVINTI.

stola Clem. ex persona Petri ad Iacob. de qua Photius, & de veteribus synodis, quæ epistolas Pont. Apostolicorum citarunt. fol. 630.

CAP. XXIII. De decretis epistolarum quinque Clemētis, quomodo non autoritate ipsarum epistolarū, sed consuetudinis omnium Dei Ecclesiarum, à sanctis apostolis institutæ & traditæ consistant, & de argumentis antiquitatis, quæ ex ijs ipsis decretis earum colliguntur, & quomodo probetur, scriptas esse Græcè, & de alijs quibusdam obseruationibus. item de epistolis 3. Anacleti, & de decretis earum, & quæ in ipsis vestigia illius aetatis, qua scriptæ sunt, impressa cernantur: & quæ argumenta, scriptas esse Latine. fol. 638.

FINIS.

ALPHABETICVS HVIVS VOLV-
minis ordo.

A*, B*, C*, D*, E*, F*, G*, H*, I*, K*. A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z. Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Vv, Xx, Yy, Zz. Aaa, Bbb, Ccc, Ddd, Eee, Fff, Ggg, Hhh, Iii, Kkk, Lll, Mmm, Nnn, Ooo, Ppp, Qqq, Rrr, Sss, Ttt, Vvv, Xxx, Yyy, Zzz. Aaaa, Bbbb, Cccc, Dddd, Eeee, Ffff, Gggg, Hhhh, Iiii, Kkkk, Llll, Mmmm, Nnnn, Oooo, Pppp. Singulæq; (vt vocant) signaturæ comprehendunt aut sunt folia solitaria, vnicò tantùm Pppp, quod comprehendit seu est sesquifolium, excepto.

FRANCI